

کوئی لاٹ نہانی

خالی

کوئی لاٹ نمائی

شمینہ اسماء

سازجہ

print line

متر پیارے ”بیری“

تے دھیاں

نشاء، رشم، رابعہ

دے ناں

وانی

اندر بہاں تاں بہن نہ آوے
باہر بہاں تاں ویڑھا گاوے
سجھ نہ لایا مینہ سیوڑی میں سجھ نہ لایا مینہ (رباؤ)
رات اندھاری حاکم ڈاڈھا
بُھڑ پُھڑ وسدا مینہ
سینے اندر جھوک رانجھن دی
پیلے جگدا مینہ
جے چلاں تاں پُے چولڑا
ولاں تاں تُوے مینہ

(شاہ لطیف۔ نرہیر رانجھو)

سارنی

رٿو، رٿی	11
ورھیاں دی آج سار لوو پئی	12
حیاتی اک ایسا کینوس	13
ہڑھ حیاتی منگدا اے	14
سُفنے	15
گل	16
اتو نے کیا رنگ دکھایا	17
ادھ پچھدھے سُفنے	18
میرے اتھرو پئی توں کہندا سی	19
رنگی	20
رُکھاں دی چُپ	21
وچولا	22
رت دے اتھرو ڈکی جا	23
واء وچ لکھیاں لکھتاں	24
سُکے رُکھ تے بہار ہے تدا آندی	25
بندہ ٹردیاں ٹردیاں مُڑ پچھانہہ ویکھدا اے	26

ساڈے رشتے رہے ادھورے	27
بم دھماکے پاروں سکول وچ 137 بال شہید ہوئے	28
بارغ بچے وچ	29
سفر ڈراڈا پیراں تھلے	30
نمائیاں دھیاں لئی	31
سانجھ	32
یاد	33
ماں بولی	34
بدلی تے چن	35
سچ دے بھانجھڑ لایئے	36
جھلی	37
میں پانی مینوں بک بک پیتا	38
اج بدل ڈھائیں مار کے رُنے نیں	40
ویلے دے ہتھ ڈور	41
جس تن لگے اوہ تن جانے	42
دیپ لئی اک نظم	44
خالی بھانڈا کھرد کھرد و جدا	45
ہما شاہد لئی	46
سُفنے ویکھ پر نہ وچ کڑے	48
ملوک بالڑی لئی (جیہڑی تشدد دا شکار ہوئی)	49
ایہ سڑک کتھے جاندی اے؟	50
ڈھولا	52
ان ڈبھی راہیں تریئے	53

کڑیے نی سرج لے	54
اک ماں دا شینہہ جوان	55
جاندا یا ورھیا	57
وچھوڑا	58
کل کیہنے ویکھیا اے	59
کس رت دے اسیں سنگی ساتھی	61
ویلا	62
شاماں پے گھیاں نیں	63
وچ حیاتی جیوں لے بندیا	64
ماں	65
وچھوڑا	67
تیری اکھیں دیوے بلدے	68
جنڈری اے کھیڈ تماشا	69
پولے پیریں ٹردے چھالے رسدے رہے	70
حیاتی دھندا اولی	71
زکاتے وڈا	72
گلاں دا کیہ اے	73
آٹیاریے، نیڑے بہہ	74
اینائے	75
راوی پل دے پھانک اُتے	76

empty

رٲو، رٲی
رٲت اوٲی
ٹھدیاں جڑ دیاں
سانجھاں اندر
سمدی
ججھی پیڑ
سوٲی
سولان پیٹھ حیاٲی
جیوندی، مردی
کھیڈاں کھیڈدی
ہار، پگن
دی
کلم کٲی

ورھیاں دی آج سار لو پئی
کئے ہنڈائے کئے لنگھائے
ٹٹے بچھے، پورے ان پورے
کئے ساک گل ہار بنائے
دھولے ہوئے کالے توں چٹے
بھیت رنگاں دے سیہان نہ پائے
پنڈ بن سر ہستی جھیرے
چولے پاکیا سوانگ رچائے
چیتے تکتی مڑ راہ ونجھے
جس راہ مسافر تھیکے مکائے
ورھیاں دی کیا عجب کہانی
ہڈاں بال کے من پکائے

حیاتی اک ایسا کینوس
جس تے رب سڈا رنگ چار
ایہناں توں بنا لورنگ ہزار
گوڑھے نوں پھکا کر لو
پھکے نوں گوڑھا
اپنے ہتھ مہار

ہڑھ حیاتی منگدا اے

کتھے ہڑھ لہودا
کتھے اتھراں دا
کتھے سدھراں دا
نت کولوں لنگھدا اے
ہڑھ حیاتی منگدا اے
ایس ہڑھ وچ رڑھدے
کائی تارو کائی ڈبڈے
اکھ گھلمدی دن چڑھدا اے
ہڑھ نت اندریں وڑدا اے
کوئی روک نہیں، کوئی ٹوک نہیں
کوئی رڑھدا، کوئی تردا اے
ہڑھ نت اندریں وڑدا اے
ہڑھ حیاتی منگدا اے

سُفنے

ساڈے سُفنے ہنجو بن
سیت ہوانال کورا ہوئے
اگلی رتے ذری جیہی دھپ
دے سیک پاروں مُرہ ہنجو ہنسن
کس اکھ رُکن
بوہتی دھپ ملی تاں
بدل بن ورہسن

گل

گل کرنو
چیتے رہ گئی
جنڈرا گھلسی جدکدی
ہورے پھیرا پاوے
جھاتی مارکنڈ وکھاوے
آس ہے لگی
ہے تے چیتے اندر
جیوندی ساہ لیندی
ٹردی رہسی
مچ پے تے باہر آسی
ہے تے چیتے اندر

اسو نے کیا رنگ دکھایا
اسانی رب میلہ لایا
بدل رنگ وٹاون
پھکے گوڑھے اُدے جاون
وانگ حیاتی رنگ سُدے جاون
ایہہ بدل اندریں وڑ
ورھ گئے پالو پال
ہویا تیں نال وصال

ادھ چپدھے سُننے
ادھ چپدھیاں گلاں
ادھ چپدا دنیہہ چان
ادھ چپدھی رات چاننی
ساڈے جسے آئی
پورے سُننے
پوریاں گلاں
چان
تے
چاننی
کھا گئیاں لوڑاں
مرجانیاں-----

میرے اتھر پی توں کہندا سی
تیرے دل وچ کوئی ہور وی رہندا سی
تینوں سمجھ نہ آئی
ایہناں اتھراں دی
جیہڑے تیرے کول بہہ
اکھیں ڈُلھے
ادہ تیرے سن
کسے ہور دے نہیں

رنگی

سیہان دی ایں
اُکا نہیں
کول بہہ
رنگ دیساں
کملتیا رنگ تے سارے کول نین
توں خورے کپھڑا رنگ سُٹیں
تیرے کول اکوای رنگ
میرے کول ہزار
بس ویلا ای گھسمیلا سی
چھٹا مار گیا اے
بدل ورھسی تے
مُڑ رنگ آویسی

رُکھاں دی چُپ

جھپڑاں وٹیاں
لَمیاں، گُجھیاں
برہا، رلیاں
خورے کوئی رُکھ
ڈھے پیا اے
سانجھ اوڈلی
اک پترو دی ہلدا نہیں
ہر پترتے چُپ دے ڈیرے
خورے کوئی پتر لسا اے
آل دوال دے دُکھ سیہڑے
چُپ دے ڈیرے
خورے کسے دُکھیا پٹھ بہہ
ساہ لیا اے

وچولا

ہاں کرنا بہت اوکھا اے
اتے نہ اوس توں ودھ اوکھا
ہاں نہ دے وچکار دی تھاں
اک پھینر سپ ہے
جوتاڑی لگائی بیٹھا
اندر باہرنوں
ڈنگدا اے

ریت دے اتھرو ڈکی جا
دل تے سلاں رکھی جا
جد تک چان دے نہ
ہتھ تے مشعلاں رکھی جا
اک دن تے ہنیرا مگنا اے
جند جان تلی تے رکھی جا
ایہہ کھیڈ حشر تک چلنی اے
نہ مگنی این نہ ٹلنی اے
تیری واج ہر اک نے ڈکنی اے
توں چم چم سولی مگنی جا

واء وچ لکھیاں لکھتاں

واء وچ لکھیاں لکھتاں

اوہیو پڑھسی

جس من جوت عشق دی بلسی

بھانجھڑ چسی

اوہیو پڑھسی

جس اکھ سرام عشق دا لگسی

چانن ہوسی

اوہیو پڑھسی

جس تن روگ اوڑا لگسی

جشہ سڑسی

اوہیو پڑھسی

سکے رُکھ تے بہار ہے تداندی
رٹھڑے یارنوں جد منانے آں
جاندی رُت وی مُڑ پرت آندی
جد تکتی وچ رل مُسکاندے آں
ہرو یلا ای بہار دے
اندری لگ نون جد پرتاندے آں
اوہناں باتاں دی خُشبو آندی
گئے ویلے نون جد بلاندے آں
توں کول ہوویں یا نہ ہوویں
تیرے نگھ توں جی پر چاندے آں

بندہ ٹردیاں ٹردیاں مُڑ پچھا نہہ ویکھدا اے
کوئی ہوندا وی نہیں
راہ وی پدھرا، کوئی ٹویا، ٹبہ نہیں
فیروئی ٹھیڈا لگدا اے
کجھ ہون جوگا نہیں
پر کیوں لگدا اے
کجھ ہون والا اے
کجھ ہون، نہ ہون دی آس
ٹردی، جڑدی رہندی اے
ٹھے ساہواں دی جڑت
مُڑ حیاتی نال کھیہندی اے

ساڈے رشتے رہے ادھورے
کدے نہ ہوئے گوڑھے
اساں بھیڑ کماے، بھیڑے نہیں سی
سُفنے ہوئے نہ پورے
نیل سمندراں لیکاں واہیاں
لیکھ رہے نت کورے
داغِ دل دے صاف نہ ہوئے
لکھاں ہنجو کیرے
لمی، گوڑھی رات چانی
سُفنیاں لائے نے ڈھیرے
درِ دل دے کھلے سی
واء نے لائے نہ پھیرے

بم دھماکے پاروں سکول وچ 137 بال شہید ہوئے

لیرو لیرنے جُھے سارے، بوٹی بوٹی ہوا سیں رل گئی
لال ہنیری اج فیروگ گئی
لہودے چھٹے اڈ
ساڈے چٹیاں لیڑیاں اُپر
داغ چھڈ گئے
داغ سینہا دتا
اساں تے بال نماں
بیبے رانے ٹر گئے
تساں جیوندے او-----؟

باغ بچے وچ
ون سونے رنگاں دے
ون سونے پھل بوٹے
لائینوں لائن سجائے
ہرے گھاہ دی چدر
بھوئیں وچھائی
کاسنی بوٹی وچ لھیٹیا
چن تارا
واڑ باہر لے کنڈھے
کھلوتا ننگ مننگا بال
ننگے پریں، پاٹا جھگا
ہتھیں سکی روٹی
ویکھی جاندا
کاسنی بوٹی لھیٹیا ”چن تارا“

سفر دُراڈا پیراں تھلے
چھاواں پٹھ بیہن نہیں ہوندا
سُفنے ہجو بن بن کردے
مٹھی نیندرسون نہیں ہوندا
جاندے راہی مڑ مڑ تکدے
بوہا دل دا ڈھون نہیں ہوندا
لوکی کیویں دل ڈھاندے نیں
رہ دے گھر نوں ڈھانہیں ہوندا
دکھ سکھ دی جے سانجھ نہ کریئے
جیون دا وردان نہیں ہوندا

نمائیاں دھیاں لئی

ورقہ پھاڑ دے
چند کتاب دا
جیہڑا بھیڑا سی
سلا سی
اکھر مٹ گئے سن
سیو لگ گئی سی
اگلا ورقہ کھول
نواں نکور
نکھرے اکھر پڑھ
سُرت، دھیان نال
جے خالی ورقہ آجاوے
تے لیک، لکیراں
اپنے ہتھیں
اپنے لیکھ دیاں

سائچھ

بڈل جد گوڑھے ہوندے
وس جاندے نیں
کلم کلے وتھاں پائی
بول بولیندے نس جاندے نیں
جیکر اسیں وی گوڑھے ہوئے
بڈل بن ورھئے
سائچھیاں پیڑاں جریئے

یاد

یاد کٹورا چسکی لا بیٹھے آں
رات مگدی نہیں
پور پور سول کڈھ بیٹھے آں
پیڑ مگدی نہیں
سہاھے سُننے کھلا ر بیٹھے آں
ٹھار مگدی نہیں
ورھیاں توں چُپ بیٹھے آں
بات مگدی نہیں
گُڑ گُڑ کردے رات گزاری
ساڑ مگدی نہیں

ماں بولی

اکھر ساڈے مونہہ کردے
اوہ ساڈے نہیں
لکھ لکھ حرفاں کا گت بھر دے
اوہ گوڑھے نہیں
مالک چیمھاں ساڑن
تے کن پاڑن
او بھڑ اکھراں نال
تے ماداں جمن بال
گو نگے بہرے
بستے بھرے او بھڑ لکھتاں نال
بال سنگھی سڈے
اگل دے نہیں

بدلی تے چن

بدلی اوہلے چن
نما نما جھاتی مار مُسکاوے
میں چان گل جہانی
ڈک سکنی این تے ڈک
کھلار چاننی کالیے
توں چان گل جہان
تیرا اکورنگ
میں، چٹی، ٹیالی، کالی
رس بھری
چھٹا مار جیون ونڈی
تیرا میرا جھیرا نہ میل
پل چھن دا سنگ
ہس کولوں لنگھ جانے آں

سچ دے بھانجھڑ لایئے
سُتے بھاگ جگایئے
کوڑنوں دور نساہیئے
آؤ شگن منایئے
مترال دی سنگت وچ
ملنی نوں ڈھیر ہنڈایئے
دور گہیاں دے وچھوڑے نوں
بھل یاداں من وسایئے

جھلی

نہ سپن سلونے

نہ ہتھیں پونے

نہ ڈھول ڈھمکے

نہ چوکے چھلکے

نہ کوٹھی دانے

نہ جسمیں بانے

نہ چاندی رُپا

نہ سونا لٹا

نہ سنجیاں راتاں

نہ گجھیاں باتاں

نہ رُکھی سُکی

نہ گلی چُر دی

نہ یاد سجن
نہ روح زخم
نہ دکھ و چھڑن
نہ آس ملن

نہ خوف دُبن
نہ آس ترن
نہ چھاں دی ننڊیا
نہ دُھپ سڑن
نہ آس جیون
نہ یاس مرن

میں پانی مینوں بک بک پیتا
رہی سدا تر یہائی
ورہدے بدلاں وچ حیاتی
سرتے چھٹ نہ کائی
ہنیرے وچ رخم پچھیرے
نہس نہس چند گوائی
'میں،' توں دے بھیت اندر
نہ سبھی دی گھنڈھ لکائی
لبھدے لبھدے پھاوے تھی گئے
کیہ لبھدے آں سمجھ نہ آئی

اج بدل ڈھائیں مار کے رُنے نیں
اتھراں دا ہڑھ
روڑھ کے لے گیا
مٹی، لکھ، روڑے
سجرا اسمان
دُھل چٹا ہو یا
گُل جہان

ویلے دے ہتھ ڈور

دکھاں نے لیرولیر کیتا
تروپے لامڑ گڑتا سیتا
دوہرے تروپے لاواں
مائے نی میں کدھرے جاواں
ویلے دے ہتھ ڈور اساڈی
ویلے دے ہتھ ڈور

ٹردا ویلاکت ہتھ آیا
سمدیاں پیڑاں مارمکایا
پنڈسولاں دی کیویں چاواں
رمز حیاتی سمجھ نہ پاواں
ویلے دے ہتھ ڈور اساڈی

ویلیے دے ہتھ ڈور
پیکا چھٹیا، سوہرا گھر پرایا
کدھرے ڈھول نظر نہ آیا
شام پئی کونجاں گھرنوں گئیاں
میں کیہڑے گھر جاواں

کتھے اُڈدی نہ تھک جاواں
ویلیے دے ہتھ ڈور اساڈی
ویلیے دے ہتھ ڈور

جس تن لگے اوہ تن جانے
باقی کھیڈ ایانے
بھک پیار دی منگدے پھر دے
پھر کشلول نمانے
بُوٹا پیار دا کوئی نہ لاؤندا
لیھدے خشبوئی دیوانے
بھن ترور کاسہ اڑیا
چھڈ دے جیل بہانے
ویلا سبھتوں وڈا مرشد
رمز اولی کائی نہ جانے

دیپ لئی اک نظم

دیپ آکھے
”میں لکھاری نہیں“
میری جندنی!
تیرا ہراکھراوہ سُخن
جیہڑا لکھیا نہیں پڑھیا گیا
تیریاں اکھپاں راہیں
تیرا اتھراوہ سُخن
جیہڑا تر دا ہراکھ وچ
تیری مُسکان ہی تیرا سُخن
کئی بولے ہردم

خالی بھانڈا گھر گھر جدا

بھریا واج نہ دنیا

بھکا ڈھڈ رونا گرلانا

بھریا سکھ نال سوندا

یاد تیری دا اکھیں پانی

اتھر بن ڈگ جاندا

کچا رنگ حیاقی دا

ڈھپ لگے اڈ جاندا

راتیں سُننا پکا لگدا

دنیہہ کچا تھی جاندا

(ہما شاہد لئی، جیہدے اُتے تیزاب سٹ دتا گیا)

بھینو تیری گڈی بڑی سوہنی اے
میںوں دے چا
نہیں میں نہیں دینی ایہ میری اے
نہیں دینی تے فیر ایہ لے، ایہ لے
توں وی نہیں ہن کھڈ سکلیں گی
ماں ہس پئی
ایہ شروعات مالکی دی
توں میری نہیں تے کسے ہو ردی وی نہیں
ایہ مکھ ساڑ دیاں گا
تیزاب سٹ دتا

سوہنا مکھ، سوہنیاں اکھیاں
سوہنے بلھ
ایہ پیڑاں سون نہ دیون
ایہ سولاں میں دے اندر گڈیاں
اک اک سول چوں
زہری ناگ سہدا
دوشس کس دا

کس سر چڑھیا
مائے نی توں دوشی
جے گڈی تروڑن ویلے
ہتھ پھڑ لیدی یا ڈانگ
تے اج کسی دے سوہنے بلھ
اکھیاں تے مکھ نہ سڑدا

سُفنے ویکھ پر نہ وچ گڑے

تیرے بلھاں دے خریدار بڑے
تیری تکتی دے نیں یار بڑے
تیری زلف دے دلدار بڑے
تیری چال تے مرن ہزار بڑے
ایہ جال وچ آ کے وی پھسنے نہیں
توں ایویں نہ جال کھلا رگڑے
ایہ ڈنگ ٹپاؤ مٹرنیں
ایہناں ٹرنا نہ سدا نال گڑے
ایہناں اک تھان کدے نہ بہنا اے
ایہ دانہ چگ اڈ جان گڑے
توں اپنی ہوند پچھان گڑے
توں اپنی ہوند پچھان گڑے

ملوک بالٹری لئی

(جیہڑی تشدد دا شکار ہوئی)

آپنے پیریں ٹرنا سکھ
آپنے حق لئی لڑنا سکھ
آپنے بھارنوں جرناسکھ
آپنے پھٹ نون بھرنا سکھ
ہنجواکھ توں باہر نہ تیلکے
ایہنوں اکھ وچ رکھنا سکھ
بٹے ٹوئے سفر دوراڈا
ڈبڈے ڈبڈے ترنا سکھ
جیہڑی واء تینوں نال اڈائے
سو پنے ہتھ اوہ پھڑنا سکھ
قہر نال ہن اکھ ملا کے
آپنے حق لئی مرنا سکھ

سڑک نوں تے پھڑ نہیں سکے
مینوں کیوں پھڑ لین گے؟
سڑک نسدی رہی تے
بابا جیل وچ سڑدا رہیا۔۔۔

ڈھولا

اج رل مل ڈھولا گاؤنی
اج رل مل ڈھولا گاؤنی
میںوں نواں نکور بناؤنی
اج رل مل ڈھولا گاؤنی
میری بوچھنوں رتا رنگاؤ نہیں
اج رل مل ڈھولا گاؤنی
میرے سُننے نوں سچ بناؤنی
اج رل مل ڈھولا گاؤنی
سُجے ویڑے وچ ککلی پاؤنی
اج رل مل ڈھولا گاؤنی
مڑ سوہنی نوں پار لنگھاؤنی
اج رل مل ڈھولا گاؤنی

ان ڈٹھی راہیں تریئے
جتھے نہ کوئی سیہانے
نہ کوئی جانے
پینڈا مکے نہ ساہ تھے
ورھیاں کہانی اپنے کریئے
بھیت حیاتی ہتھیں دھریئے
آپے جریئے

گُڑیے نی سِر کج لے
وال نہ ننگا ہووے
اک وال وی ننگا ہوویوں
پاپی ہوئیں
گُڑیاں ڈھکیاں، چھپیاں
چنگیاں لگدیاں
تن وی کج لے
من وی کج لے
کیوں جے تیری کج وچ میری لُج ہے
تے تیری لُک چھپ روک ہے میرے ظاہر دی
میرے ظاہر نوں اندریں نپ لے
چُپ دے ہڑھ نوں ڈکے لا
نہیں تاں میں رُڑھ جاساں۔۔۔۔۔

اک ماں دا شینہہ جوان
ہتھ جوڑ
ترے پاندا
جیون دے
اکھ وچ خوف
تے بھک منگدا
کچھ ساہواں دی
لوڑ دا
سنگ متراں دا
گکھ منگدا، ماں کملی دی
وے ظالمو، کوئی ترلا، بھک
تریہہ، پیار
زول نہ کر سکیو

پتھر اکھاں تے دلاں نوں
مار مُکا یا ظالمو.....
ساڑ دیو بندوقاں، کرپاناں نوں
وچ چوراہے پھانسی لاؤ
رتیاں، رسماں نوں
تے پھل چڑھاؤ
اوہناں توں
جیہناں ان کیجے گناہ قبولے

جانڈیا ورھیا

جانڈیا ورھیا
بُگل وچ کیہ سانہہ کے ٹُریا ایں
ان چھوہیاں سدھراں
اپوریاں لوڑاں
ٹٹے سُننے
تھیے ساہ
اتھر
اکاپے
سبھ ہونجھ کے لے جا
تے جھبڈے بُگل چوں
رکیر جا
کونے کھدرے لکائی
نمی جہی مُسکان

وچھوڑا

(بھرادے مرن باجوں)

وچھڑیاں سانوں اٹھ دن ہوئے
جاپے صدیاں بیت گئیاں
ملنی اندر ملنی رہ گئی
سدھراں دل دیاں ہار گئیاں
تکئی کجھ کہندے کہندے رہ گئی
لکھاں نظراں پار گئیاں
آس دے موتی کر دے رہے
پانی بھر سکھیاں گھر گئیاں
شام پئی دیوا بال نی مائے
اکھیاں اڈیکدیاں بوہے پار گئیاں

کل کئے ویکھیا اے

سیا نے کہندے
کل کئے ویکھیا اے
چوندی جھگی وچ بیٹھی بالڑی
سلھیاں اکھیاں نال ماں ول ویکھدی کہندی اے
گڈی گلی ہوگئی اے
اج فیر مینہہ ورھ آیا اے
ابا جے تیک نہیں آیا
ہنیرے وچ ڈگ نہ جاوے
دیوا وی بلدا نہیں
ٹپ ٹپ کردا ویلا جھگی سلی کردا رہیا
وے کا کے ہنیری جھلی اے
کالے شاہ بدل ڈیناں وانگ

سرگھلے نیں، شیواں سانجھ
کوئی فیدا نہیں مائے
سارا سامان تے بھج جانا اے
کیہ کیہ سانجھاں.....
اپنیاں شیواں کتھائیں رکھاں
میرا ٹگر، جھگا گلا
ماں ڈگ ویسی

دیوا چا بال
پترا ڈیوئے وچ تیل نائیں
بدل گجیا، کلیجہ کمبیا
سیانے آہندے، کل کیہنے ویکھیا

کس رُت دے اسیں سنگی ساتھی
کیہڑی رُتے نیڑے بہنا
کس رُت پئے اداسی ڈاڈھی
کیہڑی رُتے خشیاں کھہنا
جس رُت نون توں آن کھلونا
نیڑے بہہ بہہ رونا
کیہڑی رُت نون سدے دیئے
کس رُت اسیں سمانا
کیہڑی گل نون چیتے رکھنا
کاس گلیں بھل جانا
جیدِ سمائی تیں دے اندر
کیہڑے پل درگھل جانا

ویلا

ویلا ٹردا اے کھلوندا نہیں
ویلے نال ٹردارہ
کھلوتے نوں تے دہکے نیں
یا پیراں پٹھ مدھولن اے
چنگے ویلے نوں یاد رکھ
بھیڑے نوں بھل
چنگے بھیڑے سبق حیاتی
چند تیری دامل

شاماں پے گئیاں نیں
مُڑ سویر چڑھنی اے
وچ پنڈا لمی رات دا
کجھ دسا نہیں
کوئی لاٹ نمائی
پھلّی، گورھی
ساڈے ویہڑے اترے

وچ حیاتی جیوں لے بندیا
مرن توں اگے مر لے بندیا
من دیاں اکھیاں کھول کے
دنیہہ روشنائی تک لے بندیا
انت بچھ نے ڈب جانا
جہل ہنیرے ڈک لے بندیا
ڈر ڈر کیہ جیوں جیونا
پیریں گھنگرو بنھ لے بندیا
کیہ سرداری، کیہ وڈیائی
ہتھیں پگنوں دھر لے بندیا

مال

یونفارم پابال نوں سینے نال لا
بستہ موڈھے چاء، دوڑدی جاندی
سر باریک چُنی، بلّھ سکے
ہورے چاء پانی نہ پیتا ہوئے
سُکی روٹی نہ کھادی ہووے
بال نوں پروٹھا دینے پاروں
ٹلی نہ وج جاوے
دوڑدی جاوے
تیرے ہر ہر قدمیں نقش بناون
اکھ اوس نقش نوں پڑھدی جاوے
تے ہر نقش تے کردا اتھر

سیت ہوا وچ کورا بن جاوے
کنمبری چھڑ گئی
شیشہ پر کیتا
ایویں خیال جا پیا
ہورے تیرے سُفنے تینوں کوسا رکھدے
تیرے سُفنے تینوں رَجیا رکھدے
رَب کرے آندی رُتے
تیرے سُفنے نال تیرے کھڑ کھڑ ہسن

وچھوڑا

وچھوڑا

جیویں سہلی لکڑی بے

وچھوڑا

جیویں ہتھیں پورسڑے

وچھوڑا

جیویں ساہ سنگھیں پھسے

وچھوڑا

جیویں رُت ناڑاں جے

تیری اکھیں دیوے بلدے
لاٹاں نکلن لکھ ہزار
تیرے سُفنے اندریں سڑدے
سیکے لگے ہر وار
تیرے اتھر ہتھیں سکدے
پیڑ سہاں سو وار
ہتھ لائیاں پوراں سڑدیاں
انگ لاداں ہر ہر وار
تینوں دور بلائیں رکھدے
تیری ملنی دے تہوار

جنڈری اے کھیڈ تماشا
کھیڈاں ایہہ مکنیاں نہیں
کھڈاری نت نویں نویں
کھیڈاں ایہہ رکنیاں نہیں
جھٹ کھیڈاں اگا نہہ ہو جانا
پگنے نوں تکنا نہیں
واری اگلے نوں دینی
پانی اکھیں بھرنا نہیں
پیر پساریں لے کر
ماسا بھوئیں پیر دھرنا نہیں
کڈا سوکھا مونہوں گل کڈھنا
سانجھ کے رکھنا اوکھا نہیں؟

پولے پیریں ٹردے چھالے رسدے رہے
جے نسدے تے خورے کیہ ہوندا
سمدے لہودے نقش آون والیاں لئی
رنگ وٹالیندے تے خورے کیہ ہوندا
سنجے ویہڑے واء وی لنگھدی ٹپدی نہیں
ساہ سنگھیں پھس جاند تے خورے کیہ ہوندا
سچ دے بول بولیندے سولی چڑھدے رہے
تختاں نوں اُلٹا دیندے تے خورے کیہ ہوندا
کد تک کوڑ نوں نپ کے چلو گے
سچ دی ہانڈی اُبلدی رہندی تے خورے کیہ ہوندا

حیاتی دھند اوّلی

حیاتی دھند اوّلی
لیکھ لیکھ دی سانجھ
ٹردی رہندی بندیاں نال
ہسن، رووون
سب کجھ نظریں پیندا
ایویں رولا پاویں
کجھ نظر نہیں آوندا
لیکھ، لیکھ تے
ہسی نہ، روویں نہ
اک واری رنج ہس رو لے
آپنے آپ تے

نکاتے وڈا

وڈے رُکھ دے نیڑے
نکا رُکھ کھلوتا اے
ایہ ازلاں دا ہیر پھیر
وڈے تے نکے دی نیڑ
کل دا کیہ پتہ اے
نکے نے گٹھ اُتتا نہہ ہو
وڈے نوں دینی چھاں

گلاں دا کیہ اے
اندر رہن یا باہر
مکھ، چیتا رشنائی اے
ظاہر دا
بھریا جل باہر ڈگنا
نجر چت بھرمون دا
اٹھ جاگ ڈھول منالے
انت زمین سماون دا

آٹھارے، نیڑے بہہ
کر لینے دو باتاں
توں کدھرے تے میں کدھرے
ہوون کد ملاقاتاں
توں سُننے چائی بیٹھی
کر کر جان سوغاتاں
مکھ تیرے دی لالی ویکھ
کھڑ کھڑ جان گلاباں
تیلا تیلا سُننے جوڑے
ہنڈ گیاں اوہ راتاں

انیاے

بی بوئے کنکاں دے
تے کٹئی جواراے
ایہ کیہا بیوپاراے؟
سوہنے پے بالاں دیاں
ڈب کھڑتیاں واجاں
ذہن اچے بماراے
گھڈے لین لا دتا
چیہھ ساڈی کسٹ دتی
بولنا مہاراے
ایہ کیہا بیوپاراے؟

راوی پل دے پھاٹک اُتے جد اور ہیڈ بنیا، جاپیا ہن پھاٹک دی چچ چچ
توں بچ جاواں گے۔ گڈیاں، ٹانگیاں، کھوتا ریہڑھیاں، سبیکاں، موٹر سبیکاں
دے اپروں لنگھ جاواں گے۔
پہلے دن خوش خوش راوی نظارے لیندیاں اُپروں لنگھن لگے تے
ٹریفک سارجنٹ روک آکھن لگا۔

’پیسے دیو

کاہدے پیسے؟

لنگھن دے

تے اگلی گڈی بغیر پیسوں لنگھ گئی اے

ادھناں دی تے سڑک اے

تے ساڈی نہیں

ادھ بوٹاں والے نیں

تے اسیں ننگے پیر آں

اوہناں دے بوٹاں چوں واج آندی اے
 اسیں وی کل واج آلے بوٹے پا آواں گے
 تسیں بحث بڑی کردے او!
 تہانوں جرمانہ وی ہو گیا اے، ڈبل پیسے دیو۔۔۔۔۔
 چل دے جان چھڑا، پچھوں واج آئی
 اگلے دن فر بحث
 اسیں تہاڈے بالاں نوں پڑھانندیاں آں
 انسان بناوندیاں آں
 روز دو واری دا پھیرا اے
 دو قدم تے سکول اے
 ساڈے کولوں تے پیسے نہ لوو
 بوہتی بحث نہ کرو، وڈھے سارجنٹ نوں بلا کے
 گڈی بند کرا دیاں گا
 اگلے دن پہلے ای پیسے کڈھ لئے تے ہتھ
 اگانہہ ودھایا
 سارجنٹ ہس پیا تے ہتھ نال جان دا
 اشارہ کیتا
 انج جاپیا اوہ وی ساڈے درگا اے
 ہن ساڈے نال مُشکریاں کردا اے
 پرچی کڈھ فر بوجھے پالیندا اے